En scen ur Som en människa som Göteborgs universitetsteater nu spelar.

Småcynikerna berövas scenen

Teater

GÖTEBORGS UNIVERSITETSTEATER
Som en människa
av Sandro Key-Åberg
Regi: Lars Wieselgren
Scenografi, kläder, mask: Gunilla Boije af Genääs
Ljus: Katarina Hultin
Musik: Mats Hansson
I rollerna: Caroline Andréason, Magnus Hanson, Johan Holmberg, Sofie Ljungman, Ingrid Zachrisson.

EN RULLTRAPPA upp från Landala torg ger Göteborgs universitetsteater en koncentrerad föreställning kallad Som en människa. Det är ett collage ur Sandro Key-Åbergs diktsamling Bildade människor, sammanställt med näsa för väsentligheter.

I centrum står en ung kvinna, spelad av Caroline Andréason. Hon tycks ha hamnat på fel klot: spelet handlar om hur hon försöker inordna sig i det vardagliga och sällskapliga umgänget, men ständigt stöts tillbaka mot en mur av rå hållningslöshet, avslipad till kultiverad samtalston. Många idealistiska unga känner igen situationen från hemmet, arbetsplatsen och studiemiljön.

Sandro Key-Åberg har skarp hörsel. Han avlyssnar våra samtal och argument. Han avlockar dem en skärande ton av fördomsfullhet, maskerad som livsvisdom. Han formulerar sig i en sorts avslappade sentenser. Här en enda från föreställningen:

"Skulle inte småfåglarna också ha socialbidrag?"

Det är en konversant mening formulerad av en cyniker som inte rakt ut vill säga att han tycker att vi har gått för långt i daltandet "i det här landet". Replikerna är ibland karskare, men ofta försiktigt prövande, som känselspröt. Det gäller att inte hamna fel, att ha rätt åsikt. Det är naturligtvis frestande att uppföra sådant.

□

NÅGRA NAKNA rörliga skärmar bildar rum för de stramt stiliserade scenerna. Den första är effektiv. Alla bär mask utom nykomlingen, den unga kvinnan. De diskuterar demokratin, sittande på små taburetter medan gängledaren med en dirigents later stående leder samtalet. Nykomlingen får inte en syl i vädret. Det är till allt annat en rolig demonstration av skillnaden mellan teori och praktik.

I en annan scen dansar hon från den ena människan till den andra men stöts undan i stället för att få kontakt. Om förra scenen var tydlig, är denna övertydlig. Idén förutsätter stor koreografisk förmåga för att kunna gestaltas.

Sandro Key-Åberg är moralist. Bakom hans ironier finns alltid en maning till civilkurage. Caroline Andréason låter också sin unga dam utvecklas från glatt, lite osäkert kontaktsökande, via oförställd förvåning och sorg till en karsk karaktär. I slutscenen står hon ensam och får äntligen tala: hon vill locka fram vår mänskliga natur, bakom förställningen.

Efter all skicklig demonstration av fåvitskt prat blir den scenen av stark verkan.

Sune Örnberg